

Neruda Jan

Prosté motivy

Neruda Jan
Prosté motivy

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=20833734

Содержание

Jarní	4
I	4
II	6
III	8
IV	9
V	11
VI	12
VII	14
VIII	15
IX	16
X	17
XI	19
XII	20
XIII	21
XIV	22
Конец ознакомительного фрагмента.	23

Jan Neruda

PROSTÉ MOTIVY

Dám Vám to, jak to v torbě mám.

*Mnohé se k sobě nehodí —
však co mi potom! Radím vám,
vy zpěvy, hled' si každý sám,
jak u koho kde pochodí.*

Jarní

I

Byla to zima překrásná!
Kolkolem všude božský klid —
ta příroda v kámen spoutána,
zněmělý všečen, všečen lid.

Ach zas je po všem! Pojednou
vejskly si větry, zvlhnul vzduch,
a po kraji dříve tichounkém
šílený víří jarní ruch.

Nevrle hledím oknem ven —

nechte mně led můj, nechte sníh —
vždyť nechápu více, nač ten rej,
k čemu ta vřava, spěch a smích!

Do větrů, dešťů šlehavých
obrací člověk smavou líc,
i vrána té bouři stříkavé
s jásáním křídly bije víc!

II

Binokl na očích, v ruce hůl
kráčím si květnatým dolem,
vázně jdu, jako bych neviděl,
jaro co tropí zde kolem.

Vždyť je to všechno zas navlas tak
jako před čtyřceti lety —
po nebi známý ten ptákův zpěv,
po stromech známé ty květy!

Zase kol děvčátek skotačí
hošící nezralých boků,
děvčátka písničky zpívají
tištěné tohoto roku.

Není, ach není v tom postupu,
všechno jde dávným svým krokem —
bojím se, jenom my starší že
moudříme každíčkým rokem!

Bojím se, tak že to bude už
do světa skonání všude,
jaro že povždy ty květy své,
mládí své písňě mít bude!

Kráčím kol hochů a děvčátek,
šveholem, zpěvem až zmámen,
binokl na očích, v ruce hůl,
s nehybnou tváří co kámen.

III

Teď v zrcadlo hledím a sobě v zrak,
a studuju vlastní své rysy:
ach vidím, že vskutku jsem ještě živ —
já zapomněl umřít kdysi.

Však vypadám! Na sklo at' nedýchám
a jak chci je hedvábem stírám —
pleť zvětralá, zmodralý, suchý ret,
a v zkalené oko jen zírám.

Ach vypadám! Jak bych byl v almaře,
to po jara, to po léta zpátky,
kdes visel, a ve vzduchu trouchnivém
tak vyšel již z módy i látky.

Mé vlasy a vousy jsou chvějná chmýř,
jak moly bych kolem byl splášil,
a kdybych se potkal – já vyhnu se,
jen abych se nepoprášil.

IV

Já zanevřel na svět a v samotu
hor zanesl šedou svou chmúru.
Však jaro svou dcerušku navedlo:
„Jdi pomalu k němu vzhůru!“

A dceruška Zeleň hned šla a šla,
a žebroní s slzičkou v oku —
co dělat, s tím nevinným dítětem,
jdu – po jeho jdu už boku.

Kde který je strom, honem setřásá
mně na ruce květy své svěží,
kde které je žitečko na poli,
mně radostně v ústrety běží.

Kde který je ve větvích zpěvný pták,
mně nad hlavou písničku zvoní,
kde který si povídá šumný les,
hned tichne a mně se kloní.

Jsem pohnut. „No víte, ta srdečnost
– to musím říci – ta je vám ku cti!
Kdo miluje člověka řádného,
tou láskou i sebe uctí.“

Já v prsa si zkoumavě nahlédám
a šedou tu chmúru v nich plaším —
no víte co – já se vám podávám:
jsem tedy zas letos vaším!“

Jak pahrbek vedlé to uslyšel,
hned radostí na nebe ječí:
„Vem honem svůj bukáč a dělej hrom,
ať sláva je ještě větší!“

V

Co už v tom mém živobytí dnů mi jako tráva zvadlo,
co už mi tu povyroslých, porozvitých květů spadlo!

Co se písni v hrdle zalklo, tužeb marně zaplanulo,
co mi vzdechů odvanulo, a co slzí zakanulo!

A přec, sotva po noci že šero nový den mi věští,
volám do mrákavé dáli: „Kde jsi – kde, ty moje štěstí!“

VI

Kde jsem se to octnul! Veřejné ve zahradě:
ženských tu naseto valné jak ku poradě,
vedlé nich, kolem nich hemží se děti —
jak vřeští, jak piští to lidské smetí —
a já tu prostřed sedím!

Ach – hlava jde kolem, sluch můj je rozechvělý,
zrak můj už znaven a mozek už zmámen celý —
vše točí se, běhá a tančí a skáče,
vzduch plný výskotu, smíchu, pláče —
protivné, děsné hlasy!

A teď – je to drzost! Dvouleté asi robě
chytlo mou nohu a opřelo ručky obě —
ne, namísto kloubů mu dŭlky v nich sedí —
a pitomě, tázavě na mne hledí
veliké, modré oči.

Mám trestat je rukou? Houknutím zahnat robě?
Rozpaky rostou, já nevím, co počít sobě —
a pojednou – pravím vám znenadání,
jak stalo se, neví snad pánbůh ani —
držím to dítě v klíně.

A tisknu je k sobě – měkké mu hladím vlásy,

hlasem pak kdysi jak za doby první lásky,
když panence vyznání činil jsem štkavě,
teď tážu se plaše a zajikavě:
„Děťátko, máš mne rádo?“

VII

Mně dech se v hrdle ouží
a oči mne tak tlačí,
a teskno je mi do hlubin mé duše,
ba mysím věru, že je mi až k pláči!

Snad je tak děcku zrána,
když z nočních mrákot vstává,
a s pláčem šíji matky své ovíjí,
až srdéčko mu v ňadrech usedává.

Snad je tak louce z jara,
když nad ní slunce svitne
a po travině, mladé po rostlině
zas první rosy visí perly třpytné.

VIII

Jsem zaleknut, jako bych při hříchu
byl pojednou přistihnut býval,
však stalo se, od let co nestalo —
já věru teď nahlas si zpíval!

Vždyť ale snad sám za to nemohu,
proč tedy ta vzápětí tíseň?
Jak padl mi jara květ do oka,
tak do duše národní píseň!

Ach, sladká nota!

Nechť třeba se tesknota v prsou šíří,
ta písnička znovu zas hrdlem víří,
až zaklokotá.

Jsem ptákem v kleci:
když přistoupíš, v strachu on sem tam lítá,
však z hrdélka píseň už porozvítá
se tlačí přeci.

IX

(Po přečtení čudských písni národních)

Ty srdce lidské, mistře zpěvů všech,
tak rád bych zpívat uměl!
A jdu se tebe poptat,
kdy zpěv májenom šepotat,
kdy líp zas, aby šuměl?

„Když cestou člověk kráčí znavený
a tíž mu hlavu střásá,
mdlý jeho krok a bledá líc —
tvůj ret se rozpějí víc a víc,
až zvonem pozajásá.

Však když jde vandrovník kol veselý,
má v oku plno smíchu
a na rtu písni bujných rej —
tvůj ret pak jenom šepotej
a píseň vlň se v tichu.“

X

Buď požehnán, ty lístku první,
jenž ve smaragdu bujné zdobě
jsi zrak můj s životem zas spoutal
po té tak teskně dlouhé době!

Buď požehnána, písni první,
jež vylétlas z lesního houští
a zvonkovou svou manu sila
po srdce mého zprahlé poušti!

Buď požehnán, paprsku první,
jenž s oblohy v má prsa skanul —
vždyť tebou duch můj ztrouchnivělž
zas v tichý modrý plamen vzplanul!

A je mně teď, jak vzduch by nesl
na vlašných vlnách bájně hlasy,
jak po slunce by zlatých prškách
se třepotaly dávné časy.

Jak kolem hlavy šplounaly by
zas dětské písně, smavé zkázky,
jak žila by zas matka moje
a hladila mi černé vlásy.

Jak by se ke mně naklonila:
„Jsi mi tak bleďý, dobrý hochu,
hled', kolem vše se směje, volá —
jdi, dítě, ven a hraj si trochu.“

XI

Hej uvidíš, přírodo, uvidíš,
my ještě cos vyvedem spolu —
tys od kořen do vršku změněna,
já od hlavy po patu dolů!

Můj krok je tak lehký a v nohou mám
teď jakousi žílečku hravou:
kde mohu jít pořádně pěšinkou,
já brouzdám se vedle ní travou;

kde potkám se s bublavým potůčkem,
hned chvilku s ním v hovoru chodím;
kde zahlídnu lučinu, na pozdrav
již klobouk svůj do výše hodím.

Když květe mi na cestě mladý strom,
já pochvalně po pni jej hladím,
a zpívá-li na větvi pěkný pták,
já pod ním svůj baryton ladím.

Ať dělám co dělám, ať jdu kam jdu,
já musím mít nějakou hračku —
teď sloupnul jsem z rozvité růže list
a pískám naň odrhovačku!

XII

Kdykoli ptala se babička:

„Nuž – jakoupak chcete dneska,“
již volal jsem: „O malém Palečku,
ach, babičko, ta je hezka!“

Pánbůhví, proč jsem se mýšlel vždy
sám Palečka ve podobě,
a proč jsem vždy sousedku Máriačku
si v pohádce pojil k sobě!

Na jejím bělostném rameni
jsem v myšlenkách sídlo své míval,
či z řader jí, ukryt v nich po bradu,
jsem na svět se ven usmíval.

XIII

(Motiv dívčí)

Jaro se ozvalo ve prsou,
srdce tak buší a tepe,
že dívčice naslouchá, zdáť se jí,
někdo že na dvéře klepe.

Skočila, za kliku chytila —
zavanul větříček chladný —
již klika zas cvakla a dívčice
zavzdychla: „Ba ještě žádný!“

XIV

Zem, sotva ji sluníčko ohřeje,
již do barev, do zvuků vzkvítá —
a sotvaže srdce mé ožije,
již touha mu lesklými nitěmi
a milost mu zlatými sítěmi
zas nanovo osidla splítá.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.